

PARTICIPIS: CONCERTAT I ABSOLUT

PARTICIPI DE PRESENT ACTIU	PARTICIPI DE PASSAT PASSIU
Amans, amantis	Amatus, -a, -um
Monens, monentis	Monitus, -a, -um
Ponens, ponentis	Positus, -a, -um
Audiens, audientis	Auditus, -a, -um

Com es forma el participi de present actiu?

1. Amo, amas, **amare**, amavi, amatum
2. Moneo, mones, **monere**, monui, monitum
3. Pono, ponis, **ponere**, posui, positum
4. Audio, audis, **audire**, audivi, auditum

Agafem la part **marcada** de l'infinitiu* del verb (recorda fixar-te bé en la conjugació del verb!) i afegeix **-ns, -ntis**.

*Els verbs de la quarta conjugació afegeixen -ens, -entis a l'infinitiu:

Audi-+ -ens, -entis → Audiens, audientis

Exemple: Ama- + -ns,-ntis → Amans, amantis (es declina com *Audax, audacis*)

Com es forma el participi de passat passiu?

1. Amo, amas, amare, amavi, **amatum**
2. Moneo, mones, monere, monui, **monitum**
3. Pono, ponis, ponere, posui, **positum**
4. Audio, audis, audire, audivi, **auditum**

Agafem la part **marcada** del supí del verb (recorda fixar-te bé en la conjugació!) i afegeix **-us, -a, -um**

Exemple: amat+ -us, -a,-um → amatus, -a, -um (es declina igual que *bonus*, -a,-um)

PARTICIPI CONCERTAT

Els participis es diuen així perquè “participen” de les característiques de l’adjectiu i del verb.

Com **adjectius** tenen **nombre, gènere i cas** i concorden amb un substantiu. Com **verbs** indiquen accions, no qualitats i poden indicar els mateixos accidents gramaticals que el verb: veu i temps. I porten els mateixos complements que portaria el verb al qual pertanyen.

Exemples:

*Homo nemini **nocens**.*

“Home que no fa mal a ningú”

n.s.m d.s.m n.s.m part.

SUBJ CI → PARTICIPI PRESENT

*Homo iniurias **ferens***

“Home que suporta injustícies”

n.s.m ac.pl.f n.s.m

SUBJ CD → PARTICIPI PRESENT

PARTICIPI CONCERTAT: El temps

Tal com passarà en l’oració d’infinitiu, el participi pot indicar simultaneïtat (participi de present) i anterioritat (participi de passat).

A) El participi de present indica acció simultània al verb principal.

Exemple: *Iulia **flens** dicebat hoc.*

“La Julia deia això plorant”

N.S.F PP VERB AC.S.N

SUBJ PRED ← CD

B) El participi de passat expressa acció anterior al verb principal:

Exemple: *Hostes delent urbem captam”*

N.pl.m verb ac.s.f. ac.s.f (pp)

SUBJ VERB ←CD

“Els enemics destrueixen la ciutat conquerida

El participi es pot traduir per un: un gerundi, una oració subordinada relativa o amb algun valor adverbial, sovint temporal.

Frases

1. Video hanc urbem subito uno incendio concidentem.
2. Vidi Catonem in biblioteca sedentem.
3. Homini nihil agenti dies est longus.
4. Galli victi discesserunt.
5. Video currentem puerum.
6. Claudia hinc flens abiit.
7. Duci morienti victoria nuntiata est.
8. Caesar aciem instructam habuit.
9. Clausum lacu ac montibus et circumfusum suis copiis habuit hostem.
10. Saepe multorum improbitate depressa veritas emergit.
11. Urbem captam hostes deleverunt.
12. Illum exercitum contemno conlectum ex senibus desperatis.
13. Misi etiam ad eos Caesaris litteras sonamente scriptas.
14. Marcellus perterritus conviciis a sua sententia discessit.
15. Hoc sperans legiones tres ex castris educit.

PARTICIPI NO CONCERTAT: Ablatiu absolut

S'entén com participi no concertat aquella construcció en la qual un substantiu o pronom en ablatiu està determinat per un participi també en ablatiu. Aquesta construcció, que queda deslligada de la resta de la frase (*absolutum* significa trencat/deslligat) equival a una oració subordinada circumstancial/ adverbial, generalment temporal. Gairebé mai és possible traduir al peu de la lletra.

Exemples:

Finito* bello, milites redierunt. “Acabada la guerra, els soldats van tornar”

Ablatiu absolut n.pl. 3pl. Pret. Perfet “Els soldats van tornar, després d'acabar la guerra”

CCT SUBJ VERB

Finito* : *finitus, -a, -um* del verb *finio*

Patre absente, aeger fui. (ego) “Estant absent el meu pare, vaig estar malalt”

Ablatiu absolut n.s.m 1.sg. pret. Perf

CCT ATR→ VERB

***Ablatiu absolut sense participi**

L'ablatiu absolut també es forma amb un substantiu en ablatiu, concordant amb un altre substantiu o adjectiu (és a dir, amb un equivalent al participi). A la traducció convé sobreentendre el verb “ser”.

Exemples:

Caesare duce, milites vicerunt.

Essent Cèsar general, els soldats van vèncer.

Quan Cèsar era general, els soldats van vèncer.

M. Cicero et C. Antonio consulibus, coniuratio Catilinae delecta est.

Essent còsols M. Ciceró i C. Antoni, la conjuració de Catilina fou descoberta.

Alguns ablatius absoluts molt freqüents:

Sole oriente: A la sortida del sol

Me praesente: en mi presencia

Me puero: a la meva infantesa / essent jo nen

Quo proelio facto: després d'aquesta batalla

Signo dato: donada la senyal / després de la senyal

Quibus rebus cognitis: sabudes aquestes coses/ després de saber això

Quo facto: després d'això

Caesare auctore: per ordre de Cèsar/ per instigació de Cèsar

Me invito: contra la meva voluntat

Nulla negotio: sense dificultat

FRASES

1. Comisso proelio, deseritur a suis Varo.
2. Hoc explorato loco, Curio castra Varii conspicit.
3. His rebus gestis, Curio se in castra ad Bagradam recipit.
4. Sublatis itaque rebus amigrant Romam.
5. Bello Sabino perfecto, Tarquinius triumphans Romam redit.
6. His rebus comparatis, Catilina nihilominus in proximum annum consulatum petebat.
7. Tarquinio regnante, Pythagoras in Italiam venit.
8. Hostes, montibus occupatis, Romanos itinere prohibuerunt.
9. Albani, diruta Alba, Romam traducti sunt.
10. Lex Cassia lata est auctore Scipione
11. Caesar, legionibus transductis, ad oppidum constitit iuxtaque murum castra posuit.

12. Cicerone console, Roma in magno periculo fuit.

